

Kul Nesîmî'nin Bilinmeyen Şiirleri

Mehmet YARDIMCI

Halk edebiyatında birçok aşığın şiiri mahlas benzerliği nedeniyle bir birine maledilmiş, farklı kişilerden zaman içinde aynı kişi imiş gibi gösterilmiştir. Malatyalı Âşık Sadık ile Zileli Âşık Sadık'ın şiirleri, Talibi çıraklarından Fedâi ile Amasyalı Fedâi Baba'nın şiirlerinin bir birine maledilmesi bu karışıklığın sadece birkaçıdır.

Son yıllara kadar da Kul Nesimi'nin şiirleri ile Bağdatlı Seyit Nesimi'nin şiirleri bir birine karıştırılmıştır.

Cahit Öztelli'nin Kul Nesimi¹ isimli kitabı ile bu ayırım gerçekleşmiş ve daha sonra yayımlanan çeşitli antolojilerde Kul Nesimi'nin şiirleri Bağdatlı Nesimi'den ayrı tutulmuştur.

Mucur'da elde ettiğimiz bir cökn² bulunan Nesimi mahlaslı şiirleri antoloji ve dergilerde Nesimi adına yayımlanan şiirleri tarayıp yayına sokulmamış olanları su yüzüne çıkarmayı kendimize görev saydık. Aynı cöknkte Cahit Öztelli'nin sözünü ettiğimiz kitabında bulunan «Kadir geceleri fırsat sizindir», «Hak kendi nüründen ögmüş yaratmış», «Dostumun yüzüne baktım» diye başlayan şiirlerin de cöngün aynı bölümünde kayıtlı oluşu ve söyleyişteki benzerlik, dil özelliklerindeki uyum Nesimi mahlaslı bu şiirlerin acaba başka bir Nesimi'ye mi ait olabileceği düşüncemizi silmiş tir.

Ulaşabildiğimiz kaynaklarda yayına rastlayamadığımız şiirleri yayın

alanına sokmanın yararına inanmaktayız.

I

Eğer içtin ise hakkın meyini
Deniz de bir derya da bir göl de bir
Okudunsa Haktan gelen fermanı
Yazan da bir kalem de bir el de bir

Seni nur ederler nur olduğuna
Yar eksik mi olur yar olduğuna
Bilmen mi üç isim bir olduğuna
Rahman da bir Allah da bir er de bir

Dört müshap bir birine uyarsa
İkrar verir bir ikrarda durursa
Eğer ki arada hannas yok ise
Evlât da bir kazanç da bir kâr da bir

Pişmemiş süte de damızlık konmaz
Mürşide yetmeyen kâmil sayılmaz
Bir yar sevdim sevgisine doyulmaz
Seven de bir sevgi de bir yar da bir

Nesimi Muhammed ümmeti olduk
Âşık olduk da bak sarardık solduk
Arayı arayı yarımız bulduk
Gelen de bir giden de bir yol da bir

II

Sakin şeriata meyil verme sen
Verir isen canı dilden verme sen

Hep oraya dolar fesat başları
Onlara uyup da sıra durma sen

Durur isen Hakka bağla özünü
Zabir mollasına gönül verme sen

Camiye mescide yolun uğrarsa
Elden evvel ileriye varma sen

Bilmen mi secdenin ademe indiğin
Alnını pek çok turaba vurma sen

Ademler pirlerdir pirlere ademler
Her gördüğün ademi adem bilme sen

Kendi Kâbende sen putunu arıt
Putu kâfiri kır gönlü kırma sen

O gönüldür hakikatin hazinesi
Fırsat yesirine fırsat verme sen

Fırsat yesiri ki içinde şeytan
Nefsin öldür gösterişe durma sen

O gönülde bir gizli sandık var
Anahtarın hiç kimseye verme sen

Hoyrata ne sırrın ver ne kılıcın
Kılıcın ver yine sırrın verme sen

Ey Nesimi Hak sırrını açma haksıza
Sakın haber verme ele sakın sen

III

Gel gönül ülfet eyleme değme sen her
nadana

Dostuna sırrın verici şöyle canan
binde bir

Konuş yoluda sadık yare ikrarın
verenle

İkrarın yolun güdücü sahip zaman
binde bir

Ancası dem ehliyim der atar kendin
meydana

Dilindeki kalbinde yok mu meydandan
fayda ne

Bir milyarda bir kişi var ras getirsen
meydana

Hakikat aşığı olan ehli iman binde bir
Mümin olan bu yollarda alır kendi
hırsını

Hikmeti kudreti bilir hiç çıkarmaz
sesini

Kendini engine satar arif bilir dengini
Kalbi doğru kendi sadık şöyle cenan
binde bir

Gerçek olan epsem durur kendi kendin
gözleye

Söylenen kelimeler hem araya hem
izleye

Buna muamma sırrı derler derler mi
kimseye

Sabır ile Hakka yeten ehli irfan binde
bir

Ermekle menzil alınmaz edegör
hizmetini

Onsekiz bin alem eder gerçeklerin
methini

Ey Nesimi fark edegör kendiyin
kıymetini

Ancası hayrette kaldı payın alan
binde bir

- 1 Cahit Öztelli, Kul Nesimi, Türk Et-nografya, Folklor ve Turizm Derne-ği Yayını. Ankara 1969.
- 2 Cönk halen Yunus Koçak'ın özel arşivindedir.

BİZE GELEN KİTAPLAR

- 1) Dr. Cevat HEYET, «Azerbaycan Şifahi Halk Edebiyatı», Bakü 1990.
- 2) Harid FEDAI, «Kıbrıslı Aşık Kenzi Divanı 1», M.E. ve Kültür Bak. Yay. 1989
- 3) Süleyman KAZMAZ, «Çayeli Halk Şairleri», Ankara 1993.
- 4) Süleyman KAZMAZ, «Rize Yemekleri ve Yemek Kültürü», Ankara 1992.
- 5) Bener Hakkı HAKERİ, «Kıbrıs Türk Ansiklopedisi I-II», Kıbrıs 1992.
- 6) Zafer ALTUNKOZAOĞLU, «Mahcup Pehlivan», Sesav Yay., İstanbul 1993.
- 7) Ali Abbas ÇINAR, «Türklerde At ve Atıcılık», Ankara 1993.
- 8) Prof. Dr. Sednik Paşayev PİRSULTANLI, «XIX. Esr Azerbaycan Aşık Yara-dıcılığı», Bakü 1990.
- 9) Mehmet Ali CENGİZ, «İstiklâlimize Kan Veren Malatyalılar - Pala Çavuş», Malatya 1989.